

tekst Martine van Hartingsveldt foto's Huibert van Rossum

„Muziek is als het lezen van een literair boek. Als je het begrijpt, is het is heel toegankelijk en dan geniet je er enorm van,” zegt **Taco van Wijk** (16) uit 4-vwo. Samen met **Damaris Fikse** (17) uit 5-vwo vertelt hij over muziek op het Van Lodenstein College.

MESS MENDE

& mini-o

MUZIEK LEREN
HET VAN LODE

De school heeft een kamerorkest en een groot orkest. Damaris is lid van het kamerorkest. „Daar spelen ongeveer tien mensen in mee. Ik speel ook in het grote orkest. In beide orkesten speel ik dwarsfluit,” vertelt ze. „In klas 2 heb ik auditie gedaan. Ik moest een aantal stukken instuderen en die moest ik voorspelen. Later lieten ze weten dat ik door was. Ik vind het leuk om samen te spelen. We studeren diverse muziekstukken in. We spelen ook regelmatig tijdens een concert van het koor van meneer Heuvelman uit Rijssen. Aan het eind van het jaar hebben we met onze school een groot concert. Ook spelen we op ouderavonden en spelen we af en toe tijdens een pauzeconcert.” Het orkest

oefent één keer in de twee weken, maar als het nodig is, gebeurt dat vaker. Taco zat al vanaf de eerste klas in het grote orkest. „Dat heeft een grotere bezetting en de muziek is eenvoudiger. Het leek me leuk om daar op te gaan.” Zijn docent vroeg Taco om auditie te doen. Dat ging goed en daarom speelt Taco behalve in het grote orkest, inmiddels twee jaar viool in het kamerorkest.

PRAKTISCH EXAMENVAK

Zowel Taco als Damaris heeft muziek als examenvak. Taco: „Het was het leukste vak dat ik in mijn vrije ruimte kon kiezen. Ik doe zelf heel veel met muziek en het is fijn om er ook op school wat mee te doen.

Ik volg zelf het natuur-en-techniek profiel. Daarom heb ik veel theoretische vakken; het is leuk om naast al die theorie een praktisch vak te hebben.”

Damaris geniet van de theorie over de muziek. „Ik heb drie uur muziek per week. Eén uur daarvan is theorie. Dan leer je over de verschillende muziekstijlen. Over intervallen en de opbouw van muziekstukken.” Taco zou het vak niet meer willen missen. „Al vanaf de eerste klas wist ik dat ik hierin examen wilde doen.”

ZENUWEN

Damaris geniet van alles wat de school aan muziekactiviteiten organiseert. Dat kan de school niet zonder leerlingen. Taco: „We

MESSIAH
MENDELS
SOHN

concerten

LIJPEN OP
COLLEGE

MESSIAH-PROJECT

„Bèta-jongens draaien mee in de organisatie”

Voor de derde keer voerden leerlingen en oud-leerlingen van het Van Lodenstein College in januari dit jaar de Messiah van Händel uit. Wat is het idee daarachter?

Jan-Geert Heuvelman, muziekdocent op het Van Lodenstein College vertelt over de motivatie achter het scratchproject: „Toen de bovenbouw hier opgezet werd, ben ik begonnen met de Messiah van Händel in te voeren. Ik moest een nieuw curriculum gaan maken voor school. In plaats van steeds korte muziekstukken wilde ik graag een groot muziekstuk waar ik allerlei theorieën aan kon hangen. We hebben heel veel jaren meegegaan met de uitvoering van de Messiah in Leiden. Dat werd echter heel duur. Toen zijn we gaan zoeken naar een alternatief. Dat is de Joriskerk in Amersfoort geworden. We hebben nu geen reiskosten, de entreekosten zijn lager en het publiek hoeft niet meer helemaal af te reizen naar Leiden. Leerlingen van de bovenbouw die muziek als vak hebben, doen verplicht mee met het concert.” Van Dijk: „Het concert wordt in de georganiseerd door leerlingen van de vijfde en zesde klas. Het leuke is dat ook bètajongens meedraaien om zo'n dag te organiseren en op die manier in aanraking komen met klassieke muziek.”

Wat vinden Damaris en Taco van dit project?

Damaris heeft meegezongen met de Messiah. „Aan het begin van dit schooljaar tot januari leerden we elke week een nieuw muziekstuk uit de Messiah. Daar werd de theorie aan gekoppeld.” Ondanks dat het verplicht was, vond ze het leuk. Toch: „Ik moest wel wennen aan het begin. Zingen is niet echt mijn ding, ik speel liever.”

Dat herkent Taco. Voigend jaar gaat hij ook meedoen. „Maar ik kan helemaal niet zo goed zingen, dus ik denk dat ik heel veel moet gaan oefenen.”

organiseren met de muziekklas mini-concerten. Dat is een hele klus. Alles moet gecontroleerd worden, de muziek moet worden uitgekozen. We moeten posters maken. Je moet ook zelf spelen en dus je zenuwen tijdens het organiseren wel onder controle houden.”

Volgens Taco kan het voor leerlingen geen kwaad om eens te kijken hoe muzieklessen in de bovenbouw zijn. „Je luistert heel veel en je leert muziek veel meer begrijpen.”

Hoe kun je muziek leren begrijpen?

„Door een instrument te kiezen en muziekles te nemen.” Damaris: „Klassieke muziek is misschien een heel andere muzieksoort dan je zelf zou gaan luiste-

ren, maar het is wel goed voor je ontwikkeling. Je interesse wordt breder door dit vak.” Taco herkent dat. „Eerst was ik beperkt tot mijn eigen muziekstijl. Toen luisterde ik naar Bach en Vivaldi. Maar nu luister ik ook naar Mendelssohn.” Volgens Taco is dit te danken aan het enthousiasme van zijn docenten. „Zij organiseren veel muziekactiviteiten.”

Daarnaast komt het ook door de vele mogelijkheden die er zijn. Taco: „De Joriskerk, waar verschillende muzikale activiteiten worden georganiseerd, is vlakbij. Ook hebben we veel leerlingen die muzikaal bezig zijn. Het is een soort traditie geworden en het ontwikkelt zich.”

MUZIEKDOCENTEN BRENGEN LIJN
AAN IN MUZIEKONDERWIJS

„Als je alleen klassikaal
lesgeeft, haakt de helft af”

Jan-Geert Heuvelman (32, links op de foto) en Geerten Jan van Dijk (32) zijn de enthousiaste muziekdocenten van Damaris en Taco. „Muziek had eerst op het Van Lodenstein College te weinig aandacht. Er was geen doorlopende lijn. Wij hebben onze energie in het vak gestoken, zodat het vak de aandacht krijgt die het verdient.”

Van Dijk: „Het voordeel is dat wij ‘jonge honden’ zijn en met ideeën komen bij de directie. Als je die onderbouwt en enthousiast bent, komt het van de grond.” Als voorbeeld noemt Heuvelman een recente verbouwing. „Sinds die tijd heeft ons muzieklokaal vier muziekstudio’s. Nu kan er eindelijk goed gedifferentieerd worden tijdens de lessen.”

Van Dijk vult aan: „Sommige leerlingen hebben tien jaar muziekles en andere kunnen geen noot lezen. Als je alleen klassikaal lesgeeft, haakt de helft af. Met deze studio’s kunnen we verschillende groepen bedienen, op hun eigen niveau.”

Met de vernieuwingen rondom het vak mu-

ziek namen de docenten ook het koor en orkest over. Ook hierin brachten ze vernieuwing. „Je zit met een groot leeftijdsverschil. De talenten en stemmen van leerlingen in de onderbouw zijn nog in ontwikkeling, terwijl de bovenbouwleerlingen al een stuk verder zijn. Als je dat in een groot koor en orkest zet, verwatert het en hebben de mensen niet het plezier dat ze moeten hebben.” Vandaar dat er behalve een groot koor en orkest ook een kamerkoor en kamerorkest is waarvoor leerlingen auditie moeten doen. Het voordeel? Heuvelman: „Je kunt een bepaald soort repertoire spelen. We spelen bijvoorbeeld veel barok.” De leerlingen van het kamerkoor en kamerorkest vormen wel de basis van het grote koor en orkest. In totaal doen er volgens Van Dijk ongeveer tweehonderd leerlingen mee.

MUZIEK DELEN

Wat is voor de docenten de drijfveer om actief met muziek bezig te zijn? Van Dijk: „We vinden het erg leuk om met leerlingen en muziek bezig te zijn. Muziek is heel goed voor leerlingen. Ze werken samen. Een basis-leerling uit klas één staat naast een

leerling uit zes VWO. Deze leerlingen zouden elkaar anders op school niet tegenkomen. Daarnaast leren leerlingen gevoelens uiten en is de muziek ook een visitekaartje van de school naar buiten.” Heuvelman: „Het is een uit de hand gelopen hobby en een passie om daar meer mensen in mee te nemen. We proberen ons vak zo goed mogelijk te doen.”

SLEUTEL NAAR SUCCES

Ook in hun vrije tijd gaan de docenten door met hun vak. Heuvelman: „Twee keer per jaar bezoeken we concerten in *Tivoli Vredenburg* in Utrecht. Soms gaan er zo’n honderd leerlingen van de bovenbouw mee, die dit zelf betalen.”

Volgens Heuvelman is een dergelijk bezoek een factor in de sleutel naar succes. Wees enthousiast is dan ook zijn advies aan andere muziekdocenten. „Doe extra dingen, ook al kost het vrije tijd. Je krijgt er veel voor terug.” En tegen jongeren: „*Join the club*. Doe mee. Stel je open voor klassieke muziek.” Van Dijk vult aan: „Ervaar dat samen musiceren verbindend en verrijkend is. Dat ervaar je alleen als je erbij bent.”